

Støtte til misjonen

U-hjelps- ministeren går mot kritikken

Av EINAR HAGVAAG

— Dersom misjonærene skulle bøye seg for denne kritikken — etter det du sier altså la være å selge bibler mens de reiser rundt med en mobil klinikk — så måtte de slutte som misjonærer. For en misjonær er det viktigste å spre evangeliet. En misjonær må være tro mot misjonsbefalingen.

Dette sier vår nye minister for u-hjelp, Reidunn Brusletten til Dagbladet i en kommentar til NORAD-rapporten om de fire utviklingsprosjektene som misjonen driver i Sør-Amerika. Misjonen får i denne rapporten kritikk for å sammenblande hjelp og religiøs påvirkning, blant annet ved at de benytter anledningen til å selge bibler når de er på tokt med en mobil helseklinikk.

Spre evangeliet

— NORAD har hele tida vært innforstått med at misjonen har to siktemål, både å spre evangeliet og å drive u-hjelp. Og misjonen kan ikke ta imot støtte dersom de får krav om munnkurv. Å ta imot hjelp på slike betingelser ville være ikke å være trofast mot misjonsbefalingen, sier Brusletten.

— Men har ikke misjonen her gått utenom NORADs retningslinjer som sier at hjelp skal gis uavhengig av mot-takerens politiske eller religiøse oppfatning og uten hensyn til etnisk bakgrunn?

— Misjonen kan ikke ta imot støtte dersom den får munnkurv, sier den nye statsråd for utviklingshjelp Reidunn Brusletten. (Foto: Odd H. Anthonn)

— Før du tiltrådte som statsråd, sa du at misjonærer hadde like god greie på u-hjelp som NORAD-folk, og at gjennom misjonen hadde det vist seg at hjelpen alltid kom fram. Står du fortsatt ved dette?

— Det trekker jeg ikke tilbake. Dette er ett av mange misjonsprosjekter. Dersom ett

hjelp på slike betingelser ville være ikke å være trofast mot misjonsbefalingen, sier Brusletten.

— Men har ikke misjonen her gått utenom NORADs retningslinjer som sier at hjelp skal gis uavhengig av mot-takerens politiske eller religiøse oppfatning og uten hensyn til etnisk bakgrunn?

— Nei, det er klart at misjonen arbeider innenfor retningslinjene. Jeg har ikke lest hele rapporten, men i NORADs pressemelding står det at de har holdt seg til mandatet. Både misjonærene og NORAD får kritikk. En slik evaluering-gruppe som har laget rapporten må naturligvis stå fritt til å bemerke at den religiøse påvirkningen i Santalmisjonens internat er sterk og ensidig. Men dette skal vi ha en åpen debatt om seinere. Jeg har også lyst til å si Dagbladet at denne rapporten ikke skulle være hemmelig.

Greie på u-hjelp

— Men etter det vi vet har misjonsorganisasjonene, særlig Pinsevennene, motsatt seg at den skal offentliggjøres nå?

— Ikke etter det jeg kjenner til.

— Før du tiltrådte som statsråd, sa du at misjonærer hadde like god greie på u-hjelp som NORAD-folk, og at gjennom misjonen hadde det vist seg at hjelpen alltid kom fram. Står du fortsatt ved dette?

— Det trekker jeg ikke tilbake. Dette er ett av mange misjonsprosjekter. Dersom ett ikke slår så godt an, betyr det ikke at de andre går på samme måten. Dette betyr på ingen måte at misjonen ikke har greie på u-hjelp. Samtidig er det rett at vi må ta kritikken alvorlig og ta den opp til debatt.

— Etter denne konflikten mellom NORAD og misjonen, vil du forandre NORADs regelverk?

— Jeg opplever det ikke som en konflikt. Jeg kjenner heller ikke NORADs regler i detalj ennå, så jeg kan ikke si ja eller nei til å forandre dem. Men jeg vil si at det er veldig nyttig at NORAD har sett å kunne bruke misjonen som en kanal for u-hjelp, sier Brusletten.

Hun sier også at det formelt må være et skille mellom u-hjelp og evangelisering, men i virkeligheten vil disse to feltene alltid gå sammen og gripe inn i hverandre.

For mye bibel og b - sagbruk ligger b

Et indianer-barn på en diger trestamme i regnskogen i Paraguay. Pinsevennene får ros for kontakten med indianerne, men sagbruket som skulle utvinne tømmeret, endte med skandale.

NORAD-rapporten om de fire utviklingsprosjekt drives av misjonen med støtte fra NORAD, kor støtten vanskelig kan fortsette.

Av EINAR HAGVAAG

På Santalmisjonens prosjekter i Ecuador drives det så sterk og ensidig religiøs indoktrinering i så nær tilknytning til det sosiale hjelpearbeidet, at offentlige midler ikke bør brukes. Pinsevennernes prosjekter i Paraguay er en ren skandale: det drives uten plan og dyrt innkjøpt maskineri ligger og ruster.

NORAD og de to misjonsorganisasjonene sendte i går ut ei felles pressemelding, som i noe generelle og litt uklare vendinger gjør rede for kritikken som er reist i rapporten. Selve rapporten — som skal være på 150 sider — blir ikke offentliggjort før mandag morgen.

Indianer-kolonier

I pressemeldinga heter det at Pinsevennernes to prosjekter har vært gjennomført blant to indianer-grupper i Paraguay som har gjennomgått store økonomiske og sosiale forandringer i de siste 15 åra. «Den ene gruppa har klart å opprettholde sin egen religiøse og politiske organisering. Det NORAD-støttede helsearbeidet har ikke møtt motstand fra indianernes side, men heller eksistert ved sida av dette. Men de får kritikk for å ha bare drevet med å kurere sykdom, uten å drive noe forebyggende arbeid.

Det andre av Pinsevennernes prosjekt, kalt «Eben Ezer» i provinsen Concepción, kritiseres for ikke å ha tatt nok hensyn til indianernes «sterke tradisjoner når det gjelder kultur, religion og sosial og økonomisk organisering. NORAD-gruppa, som skulle vurdere prosjektet «fant et splittet og uorganisert samfunn». Det heter videre i pressemeldinga:

«Selve utviklingsprosjektet, som består av jordbruk, helse og utdanning, har ifølge evalueringen vært altfor ambisi-

Inne i regnskogene i det østlige opp to kolonier for indianere. De områder hvor de drev jakt og jakt kolonier, hjelper de diktatur-områder for salg og spekulasjon.

øst. Mangel på planlegging og bruk av uegnet teknologi karakteriserer prosjektet. En av konsekvensene er at det investerte utstyret er blitt svært dårlig utnyttet.

«Skikkelig skandale»

Det er mildt sagt. Etter de opplysninger Dagbladet sitter med kan prosjektet kalles «en skikkelig skandale». Prosjektet driver - eller skulle ha drevet - et stort sagbru for å utvinne stedets tropiske regnskog. Hele utstyret ligger og ruster, og store midler er på denne måten gått tapt. Dette skyldes, ifølge Dagbladets kilder, elendig planlegging og ikke minst at man ikke har hatt noen ekspertise og sakkunnskap om det man skulle drive med. I pressemeldinga står det ikke noe om rapporten konkluderer med at NORAD-støtte bør opphøre, eller ei. Men, etter det Dagbladet erfarer, heter det at «det er vanskelig å anbefale fortsatt støtte fra NORAD».

bønn prakk

ektene i Sør-Amerika som
onkluderer med at denn

Paraguay har Pinsevevne bygd
Disse indianerne levde før på store
jordbruk. Ved å samle dem i små
regimet til å frigjøre store land-

Religiøs indoktrinering

Kritikken som rettes mot Santalmisjonens aktivitet i Ecuador, går mere på det åndelige plan. Helseprosjektene får ros for å være meget gode, men også her legges det for liten vekt på det forebyggende arbeid. Santalmisjonen får imidlertid sterk kritikk for at «den religiøse virksomhet og misjonens sosiale arbeid er nært sammenknyttet». Videre heter det at man «finner den religiøse påvirkningen ved Santalmisjonens internat såvidt sterk og ensidig at det er vanskelig å anbefale fortsatt NORAD-støtte.»

Sin første skandale

Rapporten konkluderer med at de to misjonsorganisasjonene og NORAD må dele ansvaret for dette som betegnes som «tildels alvorlige svaketer».